

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

FILMOVÉ, TELEVIZNÍ A FOTOGRAFICKÉ UMĚNÍ A NOVÁ
MÉDIA

PRODUKCE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SPECIFIKA VÝROBY TELEVIZNÍHO POŘADU V
MEZINÁRODNÍM HUBU**

Jakub Vacík

Vedoucí práce : PhDr. Milan Kruml

Oponent práce: MgA. Jiří Vlach, Ph.D.

Datum obhajoby: 29. 5. 2018

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha 2018

THE ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TELEVISION FACULTY

FILM, TELEVISION A PHOTOGRAPHY AND NEW MEDIA

PRODUCING

BACHELOR THESIS

**THE SPECIFIC ASPECTS OF A TV PRODUCTION IN AN
INTERNATIONAL HUB**

Jakub Vacík

Master Thesis Supervisor : PhDr. Milan Kruml

Master Thesis Opponent : MgA. Jiří Vlach, Ph.D.

Date of Defense : 29. 5. 2018

Academic Title Granted : BcA.

Praha 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Specifika výroby televizního pořadu v mezinárodním hubu

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Milanovi Krumlovi za vedení této práce.

Tereze Zemanové, Amirovi Mor Hasonovi, Mattu Matherovi, Janě Vondroušové a Andrásovi Juhaszovi za přínosné podněty a poznámky, které mi při psaní práce poskytli. Dále pak Petrovi Oukropcovi za inspirativní vedení během celé doby mého studia.

ABSTRAKT

Práce se zabývá problematikou produkčních hubů. Pojem je zde definován a zařazen do kontextu. Dále jsou uváděny příklady českých televizních pořadů, které vznikly v mezinárodních hubech. Zabývám se jejich odlišnostmi a zkoumám výhody a nevýhody výroby televizního pořadu v takovém prostředí. Závěrem pak nabízím úvahu o možnosti vybudování produkčního hubu v České republice.

ABSTRACT

This thesis focuses on production specifics of TV format hubs. The term hub is being identified and put in the context. In further sections there are examples of Czech TV formats that were produced in the international production hubs. The thesis looks at different production approaches within the hub productions and explores the advantages and disadvantages of such production environment. A reflection at the end examines if there is a possibility of building a production hub in the Czech Republic.

OBSAH

1. úvod.....	6
2. metodologie.....	7
3. základní terminologie.....	8
1. hub	8
2. televizní formát	8
3. produkční bible	8
4. produkční hub	9
5. centrální produkce	9
6. lokální produkce	10
7. výkonná produkce	10
4. fungování, výhody a nevýhody produkčních hubů.....	11
1. fungování	11
2. výhody	11
3. nevýhody	13
5. přehled některých funkčních hubů v Evropě a ve zbytku světa.....	15
6. české pořady vyrobené v produkčním hubu.....	16
1. Pevnost Boyard	16
2. Chcete být milionářem?	18
3. Robinsonův ostrov	19
7. případová studie pořadu Robinsonův ostrov.....	20
1. historie formátu	20
2. hub v oblasti Caramoan, Filipíny	21
3. fungování hubu	22
4. současná situace	24
8. úvaha: Je možné vybudovat produkční hub v České republice?.....	26
9. závěr.....	28
10. zdroje.....	30

1) Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolil výrobu televizních pořadů v prostředí mezinárodních hubů. Rozhodl jsem se zaměřit se přímo na fungování těchto produkčních hubů a popsat různé případy výroby a jejich specifika, daná právě tímto prostředím. K napsání práce mě pak vedla především skutečnost, že dané téma nebylo doposud nikým zpracováno a najít nějaký ucelený souhrn informací, je prakticky nemožné.

V první kapitole se pokusím definovat základní termíny, úzce související s tématem této práce, se kterými v textu často pracuji. Poté se pokusím popsat fungování hubu v obecném smyslu a nastínit některé výhody či nevýhody, které taková natáčení přináší. Dále nabízím stručný přehled některých aktuálně fungujících hubů, jak ze světa tak také z okolních evropských zemí a dále výčet konkrétních formátů, jež se zde realizují. V další kapitole se detailněji věnuji některým formátům, které byly vyrobeny v české verzi a pokouším se na základě dostupných informací a provedených rešerší popsat fungování produkčních hubů v souvislosti s těmito konkrétními případy. V podstatné části své závěrečné práce se pak věnuji případové studii pořadu Robinsonův ostrov. Závěrem se zabývám otázkou, zda by bylo v kontextu celé práce možné, vybudovat produkční hub v České republice.

Cílem mé práce je poskytnout ucelený přehled informací a popis některých fungování produkčních hubů, formulace výhod, nevýhod a zamyšlení se nad možnostmi, které takové produkční prostředí nabízí.

2) Metodologie

V první fázi přípravy bakalářské práce, jsem nejprve vyhotovil soupis možných okruhů, které bych mohl do své práce zahrnout tak, abych co možná nejlépe popsal fungování výroby pořadu v prostředí televizního hubu. Vzhledem k tomu, že samotné téma je velmi široké, rozhodl jsem věnovat primárně českým verzím pořadů, které v prostředí mezinárodního produkčního hubu vznikly. Velkou výhodou byla v tomto případě vlastní zkušenost s natáčením tohoto typu pořadu. Jsem přesvědčen, že mi to umožnilo jasněji definovat své otázky. Další výhodou pak představovaly kontakty, které jsem měl v té době možnost navázat. Vzhledem k absenci česky psané literatury, která by se přímo týkala zvoleného tématu, jsem se po konzultaci s vedoucím své práce panem PhDr. Milanem Krumlem zaměřil především na anglicky psanou literaturu. I zde jsem však narazil na absenci zdrojů, které by se přímo týkaly předmětu mé práce. V literatuře, kterou ve své práci uvádím, se o tématu hovoří spíše okrajově a jsou zde popisovány termíny, které s tématem souvisí spíše přímo či nepřímo. Důležitým zdrojem informací se pro mě stala kniha *Understanding the Global TV Format* (A. Moran, J. Malbon, 2006). Hlavním zdrojem podkladů pro mou závěrečnou práci se však stala především komunikace s lidmi z oboru. Rozhovor mi poskytl producent z maďarské společnosti Paprika Studios s.r.o., András Juhasz, dále C.O.O. Matt Mather společnosti Survivor Central Production, který se ve společnosti Banijay Group zabývá výrobou v prostředí produkčních hubů již celou řadu let a Production Supervisor ze společnosti CME Amir Mor Hason. Dále jsem pak za stejným účelem navázal kontakt s producentkou nových formátů z FTV Prima paní Janou Vondroušovou. Všichni uvedení mi vzhledem k dlouholeté zkušenosti v oboru poskytly nejen odpovědi na mé otázky, ale též mi byli nápomocni v chápání souvislostí při výrobě televizních pořadů v širším kontextu. Většinu jmenovaných tak na následujících stránkách za účelem podpoření uvedených argumentů opakovaně cituji. V neposlední řadě pak uvádím své vlastní názory a informace, které jsem měl možnost načerpat po dobu dvou let, kdy jsem byl sám součástí produkčního týmu při výrobě pořadu *Robinsonův ostrov*.

3) Základní terminologie

Hub

Slovo hub můžeme do češtiny přeložit jako centrum, středisko, uzel či rozbočovač. Vzhledem k tomu, že pro slovo hub neexistuje v češtině vhodný ekvivalent, budu pro účely této práce pracovat s původním anglickým výrazem, který nejlépe definuje předmět mé práce.

Televizní formát

Formát je definován jako soubor informací a know-how zvyšující přizpůsobivost programu na jiném místě a v jiném čase. Televizní formát je pak souhrnnou skupinou znalostí a znaků systematicky a vědomě uskupených k usnadnění další adaptace pořadu pod danou licenci. Formát je narozdíl od žánru, který má také svá specifika výroby komerčním termínem a je chráněn autorským zákonem.¹ Jeremy Orlebar například termín formát spojuje především s televizním podnikáním. Podle něj odkazuje k rysům pořadu, které definují jeho jedinečnost. Poukazuje na to, že pořad je definován nějakými základními premisami, ať už je to prostředí, kde se odehrává, nebo rejstříkem postav, dějovou linkou a podobně. Díky těmto charakteristickým vlastnostem je pak možné s televizním formátem nakládat jako s obchodním artiklem.²

Produkční bible

Kdysi tento termín odkazoval na demografické, ratingové a jiné plánovací informace, které se týkaly programu. Nyní tento termín označuje celkový soubor písemných informací, týkající se televizního formátu.³ Produkční bible též nabízí různé varianty výroby nebo her, které jsou nabízeny centrální produkcí a dále detailní strukturu jednotlivých epizod, od které by se zpracovatel neměl výrazně odklonit.

¹ MORAN, Albert; MALBON, Justin. Understanding the Global TV Format (Intellect Books Readings in Art and Design Education), Intellect, 2006

² ORLEBAR, Jeremy. Kniha o televizi, NAMU, 2012

³ MORAN, Albert; MALBON, Justin. Understanding the Global TV Format (Intellect Books Readings in Art and Design Education), Intellect, 2006

Produkční hub

Produkční hub je infrastruktura, vybudovaná a spravovaná za účelem natáčení televizního pořadu. Jedná se o specifickou lokaci, či vybudované studio zajišťující produkcím veškeré potřebné podmínky pro výrobu televizního pořadu včetně techniky, transportu, ubytování a také bezpečnosti. Hub je spravován centrální produkcí.

Jednotlivé huby se od sebe liší dle typu pořadu. Obecně je však můžeme rozdělit na dva druhy. V jednom případě se jedná o produkční centra, kde natáčí svou verzi pořadu několik zemí současně. Konkrétní příklady uvádím ve své práci dále. Druhý systém hubu nazýváme tzv. „back to back“. Jedná se o hub, ve kterém natáčí pořad vždy pouze jedna země a produkce jednotlivých zemí se v pravidelných intervalech střídají. Pravidlem je, že je zde pořad vyráběn tzv. na klíč a kromě natočeného materiálu si produkce po natáčení odveze též detailní informace týkající se postprodukce včetně balíčku hudby a grafiky s doporučením, jak a kde které použít.

Centrální produkce

Centrální produkce je organizátorem hubu a stará se o plynulý průběh natáčení. Mezi povinnosti centrální produkce patří komunikace s výkonnými produkcemi jednotlivých zemí a jejich koordinace, zajištění veškerých natáčecích lokací, doprava soutěžících a štábu na místo natáčení a poté na jednotlivé lokace. Dále je jejich povinností zajištění veškerého technického zázemí (obrazové, zvukové a postprodukční techniky), ubytování a při natáčení na exotických či špatně dostupných lokacích také zajištění veškeré stravy a bezpečnosti všech účastníků. Centrální produkce však není pouze servisní produkcí, ale přímo se podílí buďto na natáčení celého pořadu, nebo některých jeho částí. Natočený materiál pak za účelem postprodukce předá výkonné produkci, která s ním dále pracuje v postprodukci.

Lokální produkce

Lokální produkce spolupracuje s centrální produkcí za účelem zajištění hladkého průběhu natáčení. Ve většině případů téměř nekomunikuje s výkonnými produkcemi jednotlivých zemí, ale pouze se zástupci centrální produkce, se kterou koordinuje požadavky a potřeby výkonné produkce využívající služeb hubu. Lokální produkce neoperuje nutně ve všech hubech. V některých případech hub spravuje pouze centrální produkce samotná. Lokální produkce v hubu působí zpravidla při natáčení na exotických lokacích, kde by mohl být problém v jazykové bariéře. V mnoha případech je do organizace hubu zapojena i lokální vláda či územní samospráva a znalost prostředí i jazyka je klíčová. Mezi výhody lokální produkce pak též patří znalost místních dodavatelů a důležitých kontaktů.

Výkonná produkce

Výkonná produkce je produkce, která má na starosti výrobu pořadu. Z pravidla má s vysílatelem pořadu smlouvu o výrobě. Jedná se často o externí produkci, která pořad vyrábí jako zakázku. Výkonná produkce je po celou dobu projektu v úzkém kontaktu jak s vysílatelem, kterého informuje o průběhu příprav (předkládá natáčecí plán, prezentuje casting), natáčení (informuje o průběhu natáčení) a postprodukce (předkládá jednotlivé díly pořadu ke schválení). Povinností výkonné produkce je též permanentní komunikace s centrální produkcí a to jak v období příprav (výběr soutěží, konzultace obsahu) tak především v období natáčení (požadavky a dotazy na centrální produkci týkající se dostupnosti lokací, harmonogramu natáčení a koordinace s ostatními produkcemi současně využívajících služeb hubu).

Obvyklá varianta je také ta, kdy se vysílatel rozhodne vyrábět pořad interně. V tom případě není součástí výroby externí produkce a povinnosti jsou na interní produkci vysílatele, včetně veškeré komunikace s pořadatelem a organizátory hubu.

4) Fungování, výhody a nevýhody produkčních hubů

Fungování

Fungování produkčního hubu se velmi liší nejen na základě typu formátu, ale také dle konkrétní lokace, či procesu natáčení. Je zde několik faktorů a možností. Natáčí produkce pořad sama, nebo souběžně v koordinaci i s jinými produkcemi? Je vůbec potřeba natáčet konkrétní formát pořadu v zahraničním hubu, nebo by bylo výhodnější postavit si své studio, či zajistit pro natáčení lokaci pouze pro sebe? Obecně můžeme říct, že každé natáčení v prostředí hubu je vždy velmi specifické, což sebou nese jak výhody, tak také nevýhody. Pokusím se v této kapitole nastínit některé z obou případů a budu se snažit svá tvrzení podložit informacemi, které jsem při přípravě práce získal jak ze strany zástupce výrobce, tak i vysílatele.

Výhody

Při natáčení velkých formátů typu Survivor, Pevnost Boyard nebo Wipe Out je velkou výhodou již existující know-how, což je velmi důležité především u prvních sérií pořadu. Vzhledem ke komplexnosti natáčení je pro štáb důležité, když mohou své kroky a natáčecí plán po celou dobu konzultovat s centrální produkcí, která má s natáčením většinou mnohaleté zkušenosti. CME Production Supervisor Amir Mor Hason k tomu říká: *„Díky tomu se může štáb soustředit primárně na obsah pořadu a ne tolik na technické aspekty samotného natáčení.“* V ideálním případě tak stačí, pokud se produkce drží vytvořených mechanismů, popsaných v produkční bibli pořadu.

Další výhodou je možnost výroby pořadu ve velmi krátkém časovém horizontu. Hub je již vybudován a pokud by se televize sama rozhodla pro produkci jakéhokoli většího formátu, příprava lokací a vybudování veškerého zázemí by zabrala minimálně několik měsíců. Jako dobrý příklad může sloužit natáčení pořadu Pevnost Boyard: *„ Pro výrobu pořadu se FTV Prima rozhodla v dubnu. Od května pak byla v kontaktu s francouzskými producenty a již v červenci probíhalo natáčení první série.“*

říká k tomu producentka vývoje Jana Vondroušová z FTV Prima. To by nikdy nebylo možné, pokud by výroba pořadu neprobíhala v hubu. Když pomineme možnost využívat podobnou historickou lokaci za účelem natáčení vůbec, samotné vybudování zázemí, přizpůsobení lokace a vybudování celé infrastruktury by zabralo mnohonásobně více času. Ještě rychlejší pak bylo natáčení nejnovější verze pořadu Chcete být milionářem v roce 2016, jehož natáčení začalo v řádu několika týdnů od rozhodnutí o výrobě: *„Museli jsme velmi rychle reagovat na situaci, kdy jeden z našich pořadů neměl dobré výsledky sledovanosti. Výsledky byly katastrofální a na řešení situace jsme měli v té chvíli zhruba dva týdny. Zástupci z programového oddělení se rozhodli pro Chcete být milionářem, neboť v té době se tento pořad opět vracel do módy. Výroba musela být zahájena co možná nejdříve, ale vybudování studia by zabralo delší dobu, proto jsme kontaktovali hub v Kolíně nad Rýnem a rozhodli jsme se pro výrobu právě tam.“* (Amir Mor Hason, CME)

Výhodou je též možnost spolupracovat při natáčení s celou řadou zahraničních profesionálů, kteří se většinou realizaci konkrétního formátu věnují několik let. Jako příklad mohu uvést vlastní zkušenost, kdy při natáčení první série pořadu Robinsonův ostrov bylo velmi důležité komunikovat a radit se s ostatními produkcemi, které byly v hubu společně s Českou republikou. V roce 2016 to bylo Rumunsko, které podobně jako Česká republika produkovalo první sérii. Druhou zemí bylo Nizozemsko, které však toho času produkovalo již 13. sérii. Mimořádnou výhodou představuje nejen samotná interakce na místě, ale dále sdílení lokací a v některých případech i postavených her.

Největší výhoda pak spočívá bezesporu ve sdílení nákladů. Provoz hubu se pohybuje v řádech milionů eur a vybudovat a spravovat hub je tak mimořádně finančně náročné. *„Většina zemí východní Evropy by si natáčení velkých formátů typu Survivor nemohla dovolit, pokud by pořad netočila právě v hubu.“* (Amir Mor Hason, CME) Tím, že zde točí více zemí najednou, se náklady jednotlivých zemí v poměru k tomu snižují. Pro doplnění mohu uvést následující příklad. V roce 2016 natáčely v hubu na Filipínách v oblasti Caramoan kromě dalších čtyř zemí ze skupiny televizí, které vlastní společnost CME. Svou verzi pořadu Expedice Robinson či Robinsonův ostrov natáčelo Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Česká

republika. Do budoucna se tak pro CME nabízela otázka vybudovat hub, který by byl primárně využíván zeměmi spadající pod CME, plus by byly jednotlivé natáčecí cykly hubu dle potřeby doplněny o další země. CME si tak nechala udělat analýzu vytvoření hubu: „*Zjistili jsme, že náklady tak rozsáhlé investice by se nám za předpokladu, že se naplní všechny natáčecí cykly, vrátily až v horizontu dvou až tří let.*“ (Amir Mor Hason, CME). K přípravě hubu dále kromě zajištění technických záležitostí jako je vybudování celé infrastruktury patří také převzetí veškerého rizika za výrobu. „*Provoz hubu je spojen s velkým počtem rizik, takže v případě, že by se při natáčení něco stalo, například tajfun, nebo záplavy, bylo by narušeno vysílací schéma 4 zemí, ve kterých CME vlastní televize a stejně tak by to bylo i u ostatních televizí, za což by CME nesla odpovědnost.*“ (Amir Mor Hason, CME). Pro CME je tak v případě formátu Survivor z hlediska rizika i střednědobého finančního hlediska výhodnější využívat pro natáčení cizí huby.

Nevýhody

Stejně jako je sdílení hubu s ostatními zeměmi výhodou, může se to mnohdy ukázat též jako nevýhoda. Při natáčení v hubu je s ohledem na výše popsané poměrně nízká míra flexibility: „*Pokud probíhá výroba pořadu v hubu, je velmi těžké improvizovat.*“ (Amir Mor Hason, CME)

Do určité míry změny možné jsou, ale pouze v jasně definovaném rámci, který je určen a schvalován centrální produkcí. Ta na začátku schválí natáčecí plán, od kterého se nedá příliš odklonit, neboť v případě, kdyby plán změnila jedna země, změní se v závislosti na tom i natáčecí plán všech ostatních zemí. Většinou tak musí případně dojít ke konsenzu všech zúčastněných stran. Tento příklad pochopitelně platí především pro typ hubů, kde točí pořad několik produkcí souběžně v jeden čas, což je logicky do určité míry limitující. Ovšem ani v případě tzv. „back to back“ hubu, nejsou příliš velké změny možné, neboť jednotlivé soutěže a z nich vycházející lokace jsou připravovány s výrazným předstihem.

Další nevýhodou může být jazyková bariéra. V případě, že jeden hub využívá několik zemí najednou, je většinou komunikačním jazykem angličtina. Obvyklá je také přítomnost překladatelů, nebo již zmiňované

lokální produkce, pod kterou při natáčení na exotických lokacích spadá komunikace s místními především.

5) Přehled některých funkčních hubů v Evropě a ve zbytku světa

Přehled hubů ve zbytku světa

LOKACE	TYP FORMÁTU	CENTRÁLNÍ PRODUKCE
Filipíny	Expedition Robinson	Survivor Central Production
Thajsko	Koh - Lanta	Adventure Line Production
Fiji	Expedition Robinson	Adventure Line Production
Fiji	Survivor US	CBS
Francie	Fort Boyard	Adventure Line Production
Jižní Afrika	I`am Celebrity...Get Me Out Of Here	Rapid Blue
Argentina	Wipe Out	Endemol Shine USA
Malajsie	Expedition Robinson	Strix television

Přehled hubů v Evropě

LOKACE	TYP FORMÁTU	CENTRÁLNÍ PRODUKCE
Polsko	The Wall	Endemol Shine Poland
Německo	Who Wants To Be A Millionaire	Endemol Shine Germany
Maďarsko	Ninja Warrior	Eccho Line Production
Polsko	Ninja Warrior	Endemol Shine Poland

6) České pořady vyrobené v produkčním hubu

Jedním z prvních pořadů v češtině, který byl vyroben v rámci mezinárodního produkčního hubu byl Trosečník (FTV Prima, 2006). Pořad byl natáčen v hubu, vybudovaném na souostroví Pearl Island v Tichém oceánu, který zahájil svůj provoz již v roce 2003, kdy zde poprvé točily svou verzi pořadu Spojené státy. Pořad pro FTV Prima natočila produkční společnost Core Production a.s.

Mezi další pořady natáčené v hubech patří Robinsonův ostrov (TV Nova), Chcete být milionářem (TV Nova) a Pevnost Boyard (FTV Prima). Právě na ty se v této kapitole zaměřím a pokusím se přiblížit vnitřní strukturu a fungování příslušných hubů. Předmětem následujících řádků však není struktura ani obsahový popis jednotlivých pořadů. Pracuji s předpokladem, že čtenář má o televizních formátech alespoň základní přehled.

Pevnost Boyard

Česká verze pořadu Pevnost Boyard byla poprvé odvysílána v roce 2016. Výrobce i vysílatelem pořadu je FTV Prima, která pořad vyrobila ve spolupráci s produkční společností Adventure Line Production. První série pořadu zaznamenala velký divácký úspěch a rok poté byla natáčena též druhá série pořadu. Pořad byl natáčen v hubu ve Francii, vybudovaném v pevnosti Boyard, která byla původně stavěna k ochraně zbrojnice v Rochefortu. V roce 1913 přestala být budova součástí vojenského majetku a nepoužívala se až do roku 1950, kdy byla zapsána do seznamu historických památek. V roce 1962 budovu koupil v aukci jistý Belgičan, který ji poté v roce 1988 prodal producentovi televizních pořadů jménem Jacques Antoineo. Pevnost slouží jako lokace pro natáčení od roku 1990, kdy zde byla natáčena vůbec první série pořadu.⁴

⁴ ČTK. Pevnost Boyard: Památka, kterou zachránila televize. *Novinky.cz* [online] 22. května 2017. dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/438465-pevnost-boyard-pamatka-kterou-zachranila-televize.html>

Fáze přípravy

Vzhledem k tomu, že veškeré natáčení na Pevnosti zajišťuje centrální produkce, nemusí být štáb FTV Prima rozsáhlý. „*Ve štábu FTV Prima byl výkonný producent, vedoucí produkce, 3-4 asistenti produkce, kameraman moderátora, moderátor a překladatel. V kreativním týmu je režisér, scénárista a dramaturg. Dalšími členy týmu jsou pak příležitostně fotograf, nebo členové online.*“ (Jana Vondroušová, FTV Prima). Předtím, než štáb vyrazí do Francie, musí kromě castingu kreativa též vybrat z bible pořadu soutěže, které by ráda s účastníky natočila a sestavit scénáře jednotlivých epizod. Scénáře jsou poté poslány dramaturgovi z centrální produkce, který je musí jako takové schválit a potvrdit jejich realizovatelnost. Realizovatelnost jednotlivých soutěží je závislá například na přírodních podmínkách (některé soutěže nelze realizovat, pokud je odliv či naopak příliv), na výskytu zvířat (není možné natáčet po sobě dvě soutěže, ve kterých se zvířata vyskytují) a podobně. „*Například váha a výška soutěžících byl častý limit, který jsme museli respektovat. To bylo vždy u každé soutěže uvedeno již v produkční bibli.*“ (Jana Vondroušová, FTV Prima)

Fungování hubu

V případě Pevnosti Boyard se jedná o příklad „back to back“ hubu. Na lokaci se v pravidelných intervalech střídají produkce jednotlivých zemí, které natáčí svou verzi pořadu tzv. na klíč.

Jak jsem psal již výše, centrální produkcí operující na pevnosti je francouzská společnost ALP (Adventure Line Production), která patří pod společnost Banijay Group, jež je zároveň držitelem licence. ALP natočila v průběhu let několik adaptací s více než 30 zeměmi.⁵ Štáb ALP čítá více než 100 lidí, kteří na místě zajišťují veškerou přípravu soutěží a samotné natáčení na pevnosti. Kromě jedné kamery, která je určena výhradně pro natáčení moderátora pořadu, je celé natáčení zajištěno centrální produkcí. Zjednodušeně řečeno můžeme říci, že vše, co se děje na pevnosti zajišťuje ALP a vše předtím a potom zajišťuje produkce FTV Prima. Povinností produkce je zajištění dopravy soutěžících a štábu do Francie,

⁵ materiály ALP. *alp.tv* [online] dostupné z <https://alp.tv/production/95/>

zajištění ubytování, stravy a koordinace soutěžících a štábu v místě natáčení. Epizoda české verze pořadu má 70 minut. Za jeden den se natočí 2-3 epizody pořadu. *„Jsou to prakticky živé přenosy. Dopoledne probíhá zkouška, kde se vše technicky doladí a moderátor pozná prostředí. Odpoledne se pak natočí minimálně 2 díly pořadu“* (Jana Vondroušová, FTV Prima) Frekvence natočených epizod se pochopitelně snižuje v závislosti na délce jedné epizody. Záleží tak pouze na výkonné produkci pro jakou stopáž se rozhodne, což je pochopitelně přímo úměrné výši rozpočtu.

Po konci natáčení výkonná produkce dostane od ALP natočený materiál s detailním popisem toho, co se natočilo, včetně time kódů, balíčku hudby s doporučením, do jaké soutěže kterou použít, instrukci jakou kdy v pořadu použít grafiku, případně i poznámky ohledně technických problémů. S tímto materiálem pak dále pracuje v postprodukcí již zpět v České republice. *„To je rozdíl od některých jiných formátů. ALP celý pořad dodávají „na klíč“ a bible pořadu není jen ta, která instruuje před natáčením, ale hlavně ta postprodukční, kterou po natočení dostaneme na míru.“* (Jana Vondroušová, FTV Prima)

Chcete být milionářem

Pořad Chcete být milionářem byl poprvé v České republice vysílán mezi lety 2000 - 2005 a poté opět v roce 2008. Pro obnovení výroby české verze pořadu Chcete být milionářem se TV Nova rozhodla v roce 2016. Pořad pro TV Nova natočila jako zakázkovou výrobu firma Core Production a.s.⁶

Fáze přípravy

Vzhledem k již vybudované lokaci a fungování hubu se firma Core Production a.s. nemusela zabývat stavěním studia ani technologickými aspekty fungování. Mezi priority při přípravě tak patřil casting, příprava moderátora a především vymyšlení a vytvoření českých verzí otázek.

⁶ KOIŠ, Juraj. Legendární soutěž Chcete být milionářem se vrací, přihlášky jsou ještě otevřeny. *radiotv.cz* [online]. 29. února 2016. dostupné z http://www.radiotv.cz/p_tv/legendarni-soutez-chcete-byt-milionarem-se-vraci-prihlasky-jsou-jeste-otevreny/

Vzhledem k potřebě rychlého zahájení výroby nebyl čas pro vytvoření vlastní grafiky pořadu. „Ke grafice jsme tak museli získat licenci. Zástupci Endemol Shine Germany nás propojili s majitelem licence, která patřila německému vysílateli pořadu *Chcete být milionářem RTL Television*, té jsme zaplatili požadovanou částku a mohli jsme díky tomu grafiku používat.“ (Amir Mor Hason, CME) Vzhledem k formátu pořadu, kdy je publikum příležitostně přímou součástí natáčení, muselo dále být kromě soutěžících česky mluvící též publikum. To muselo být ve dny natáčení přesunuto do Kolína nad Rýnem společně se štábem a soutěžícími.

Fungování hubu

Hub je spravován již výše zmíněnou produkční společností Endemol Shine Germany, která funguje jako centrální produkce. Jedná se opět o typ hubu označovaného jako “back to back”. Držitelem licence pořadu je Sony Picture Television International. Podobně jako u Pevnosti Boyard je veškeré natáčení, technické zajištění a samotná obsluha přenosového vozu zajišťována v tomto případě německým štábem. Za český štáb je při natáčení přítomna kreativa, překladatel a dále zmíněné publikum a soutěžící. Core production a.s. je pak zodpovědná za dopravu, ubytování a stravu českého štábu.

Robinsonův ostrov

Pořad Robinsonův ostrov byl poprvé vysílán v roce 2017 na kanálu TV Nova. Díky úspěšné první sérii se stejný rok natáčela i druhá řada pořadu, která je v současné době, tedy v květnu 2018 aktuálně vysílána. Obě série české verze pořadu, natočené podle licence Expedition Robinson byly realizované v hubu na Filipínách v oblasti Caramon. Více o natáčení a fungování hubu píší dále v kapitole této práce s názvem Případová studie pořadu Robinsonův ostrov.

7) Případová studie pořadu Robinsonův ostrov

Historie formátu

Jak již jsem psal výše, formát Robinsonův ostrov je stejně tak jako byl v roce 2006 Trosečník (FTV Prima) v České republice vyráběn na základě licence Expedition Robinson, též označovaném jako Survivor. Formát byl původně vytvořen začátkem 90. let výkonným ředitelem britské produkční společnosti Planet 24 jménem Charlie Parsons. Později, v roce 1996 Planet 24 poprvé prezentovala formát na televizním trhu MIPCOM v Cannes a licenci pořadu získala švédská produkční společnost Strix Television.

V roce 1997 formát Survivor debutoval na televizních obrazovkách jako Expedice Robinson na kanále Sveriges Television (SVT). I přesto, že pořad nejprve vyvolal kontroverzi, poslední epizoda první série dosáhla ratingu 28% a share 56%. Expedice Robinson se poté v roce 1998 v Dánsku stala jedním z nejúspěšnějších programů, vysílaných na stanici TV3 Denmark a byla zvolena pořadem roku. Ve Švédsku druhá série dosáhla průměrného ratingu 24% a share 53%. Stejně jako v Dánsku, i zde se stala Expedice Robinson pořadem roku. Reakce ostatních na sebe nenechala dlouho čekat a již v roce 1999 natočilo kromě Dánska a Švédska svou verzi pořadu také Norsko a Švýcarsko a formát byl prodán do Francie, Španělska, Japonska, Itálie, Finska, Rakouska, Turecka a Izraele. Licenci na výrobu pořadu získali též Spojené státy americké a již v roce 2000 uvedla první sérii pořadu s názvem Survivor televizní stanice CBS. Sledovanost byla obrovská. Každý další díl série měl větší a větší sledovanost. Vrcholem bylo odvysílání poslední epizody, kterou sledovalo 51 milionů diváků. Časopis USA Today pořad označil za "největší televizní fenomén roku." Během následujících let pořad jasně dominoval sledovanosti a vyhrál celou řadu ocenění, včetně prestižní People`s Choice Award a cenu Emmy.

Výroba české verze pořadu s názvem Robinsonův ostrov dle formátu Expedition Robinson započala poprvé v roce 2016. Pořad pro TV Nova vyráběla jako výkonná produkční společnost Paprika Studios s.r.o. První série pořadu vysílaná v roce 2017 zaznamenala úspěch, když v

cílové skupině 15-54 průměrný rating dosahoval 6,8% a share 24,1%.⁷

Druhá série pořadu se začala vyrábět téhož roku a v současné době, tedy květnu 2018 je stále vysílána. Natáčení pořadu probíhalo v produkčním hubu na Filipínách v oblasti Caramoan. Vzhledem tomu, že jsem měl možnost být při natáčení obou sérií ve štábu v produkčním týmu, pokusím se na následujících řádcích fungování hubu rozebrat.

Hub v oblasti Caramoan, Filipíny

Produkční hub pro produkci formátu Expedition Robinson ve filipínském Caramoanu funguje kontinuálně již od roku 2007. Od té doby se hub rok od roku různě modifikuje v závislosti na požadavcích jednotlivých zemí. Oblast Caramoan se nachází na východě Filipín. Hub zde byl vybudován od úplného začátku a projekt podobného rozměru se do té doby na tomto místě nikdy nerealizoval. Při přípravě hubu obecně musí centrální produkce najít místo, které splňuje hned několik základních kritérií. *"Nikde není dokonalá lokace, která by splňovala veškeré požadavky. Je to o tom najít místo, které by nám co možná nejvíce vyhovovalo. Důležitá je bezpečnost, politická stabilita, ekonomika, možná podpora místní vlády a v neposlední řadě také počasí."* říká k tomu Matt Mather C.O.O Survivor Central Production, který byl jedním z lidí, kteří se vybudování hubu účastnili.

Příprava hubu v Caramoanu započala v roce 2006 a bylo zde potřeba zajistit možnost pronájmu jednotlivých lokací, tedy přilehlých ostrovů, dopravu na místo natáčení a dostatečnou kapacitu ubytování pro účastníky natáčení. Centrální produkce musela navázat kontakty jak s filipínskou vládou a místními úřady, tak také s jednotlivými majiteli ostrovů. Natáčení pořadu probíhá současně až na 18 ostrovech, přičemž některé patří místním úřadům a některé ostrovy jsou soukromé. Nalezení a zajištění vhodných lokací zabralo centrální produkci zhruba 6 měsíců obhlídek.

⁷ oddělení Digital & Research TV Nova s.r.o.

Fungování hubu

Jako centrální produkce v Caramoanu v obou případech při přítomnosti České republiky fungovala společnost Strix Television Ltd, založená ve Švédsku v roce 1988. V roce 2005 firma Strix Television Ltd. expandovala do Nizozemska a od roku 2016 působí také v Belgii. Stejně tak jako výkonná produkce projektu Paprika Studios s.r.o. patří i Strix Television do skupiny Nice Entertainment Group, jež čítá 30 společností v 17 zemích po celém světě. Lokální produkcí je renomovaná společnost Philippine Film Studios Inc. PFSI je jedna z největších filipínských produkčních firem s mnohaletou zkušeností s natáčením nejrůznějších filmových i televizních projektů. Mezi projekty, které PFSI produkovala, jsou mimo jiné filmy slavných režisérů jakými jsou Oliver Stone a Francis Ford Coppola. Tyto dvě společnosti mají jasně rozdělené kompetence a ve spolupráci jak s místními, tak zahraničními dodavateli správu hubu zajišťují.

Hub je v aktivním provozu vždy přibližně v době od dubna do července daného roku. V té době proběhne příprava a dva cykly natáčení, kdy v každém natáčecím cyklu vyrábí svou verzi pořadu najednou 3 země. Veškerá koordinace jednotlivých produkcí spadá do kompetencí centrální produkce. Ta je s jednotlivými produkcemi v kontaktu již od fáze přípravy, tedy ještě v době, kdy štáby nejsou v místě natáčení přítomny. V této fázi probíhá objednávka veškeré kamerové, zvukové i postprodukční techniky, probíhá schvalování natáčecího plánu, začínají se vyrábět jednotlivé hry a připravovat rekvizity a lokace. Dále produkce společně řeší kapacitu ubytování a ostatní nezbytné záležitosti, jako jsou potřebná očkování členů štábu a castingu.

Vzhledem ke špatnému pokrytí telefonního signálu, je na celém prostředí hubu vybudovaná radiová síť a naprostá většina komunikace probíhá pomocí vysílaček. Každá země má ke komunikaci určený svůj kanál a je možné přepínat se na jednotlivé kanály a komunikovat tak s ostatními zeměmi i centrální či lokální produkcí.

Majitelem ubytovacího střediska je PFSI a jeho správa je tak jedna z kompetencí lokální produkce. Ta též zajišťuje stravu v místě natáčení a dále veškeré zásobování, tedy dopravu všech věcí, které si v průběhu

výroby objednají jednotlivé výkonné produkce. Lokální produkce po objednání zajistí nákup zboží a následnou expedici do místa natáčení. Nejbližší větší město se nachází 5 hodin cesty dodávkou, či 3 hodiny lodí po moři. Některé vybavení je navíc dostupné pouze v hlavním městě Manila. Vyřízení objednávky a doba doručení do místa natáčení tak trvá i několik dní. Jednotlivé produkce tak musí vše velmi důkladně dopředu plánovat.

Samotné natáčení probíhá s technikou, kterou v místě natáčení na základě předem dané objednávky zajišťuje centrální produkce. V případě tohoto hubu je veškerá zvuková, obrazová i postprodukční technika poskytována nizozemskou společností UNITED. Centrální produkce zajistí kargem veškerou dopravu techniky na Filipíny a na místě je pak vybudované kompletní technické zázemí s technikou, kteří používají techniku pravidelně servisují. Součástí je dále server, na kterém se každý den po konci natáčení zálohuje natočený materiál. Stejně tak materiál na své disky zálohují i jednotlivé výkonné produkce. Právě zajištění dostatečného počtu disků, diskového pole a ostatní potřebné techniky patří mezi povinnosti výkonné produkce. V případě potřeby a dle individuálních možností a požadavků si může každá produkce zajistit pronájem a dopravu další techniky.

Naprostá většina natáčení pořadu probíhá na přilehlých ostrovech, které jsou od base campu, kde je štáb ubytovaný vzdálené v některých případech až 50 minut po moři. Veškerý transport štábu, soutěžících a stejně tak natáčecí techniky probíhá pomocí rychlostních lodí. Těch je však v hubu k dispozici pouze 14 a jejich užívání se dělí mezi všechny tři země a dále též centrální produkci. Pro plynulý průběh výroby je tak velmi klíčová koordinace všech zúčastněných. O to se starají 3 lodní koordinátoři z centrální produkce, kteří každý den na základě požadavků jednotlivých produkcí vytváří a schvalují lodní transport. Samotné lodě pak řídí místní filipínští piloti, zajišťování lokální produkcí, kteří mají dokonalou znalost prostředí. Další věcí, kterou sdílí všechny země jsou některé lokace a některé konkrétní hry, které jsou kompletně zajišťovány a natáčeny centrální produkcí. Úkolem výkonné produkce je připravit pro taková natáčení svého moderátora, část rekvizit a poskytnout centrální produkci předem požadovaný počet disků. Taková natáčení probíhají vždy v jeden

den, kdy danou soutěž postupně natáčejí všechny tři země. Natáčení některých velkých soutěží může probíhat až na 10 kamer. Ostatní natáčení, především pak realitní části pořadu (točené většinou na 2 kamery) a některé menší hry (3-4 kamery) zajišťuje štáb výkonné produkce, který na místě čítá kolem 30 lidí. Součástí štábu je kromě čtyřčlenné produkce dále režisér, scénárista, game producer, konzultant, moderátor a reportéři se zvukaři a kameramany. Celou dobu je přítomen též online tým TV Nova a supervizor za CME. Součástí celého štábu jsou i místní obyvatelé, kteří pomáhají se zajištěním a stavbou některých soutěží. O ty se stará místní anglicky mluvící asistent produkce, přiřazený k výkonné produkci, který s nimi komunikuje v rodném jazyce

Velmi důležitou součástí hubu, na kterou je kladen velký důraz, je zajištění bezpečnosti všech zúčastněných. V hubu je tak přítomný bezpečnostní tým, který je k dispozici na vysílačce 24 hodin. Zajišťuje dozor veškerých lokací, které jsou po celou dobu natáčení přísně uzavřeny veřejnosti. Dále zajišťuje bezpečí soutěžících v noci a obecně vždy, když s nimi není přítomen nikdo ze štábu. Stejně tak je neustále připraven doktorský tým, který má na místě veškeré potřebné vybavení k poskytnutí první pomoci včetně speciální lékařské lodě. V naléhavých případech je k dispozici též vrtulník a součástí hubu je malá klinika, kterou mohou členové jednotlivých štábů v případě potřeby průběžně využívat. Pokud hrozí potenciální zranění, lékaři jsou také vždy přítomni při natáčení jednotlivých her.

Současná situace

Společnost Strix Television spravovala hub jakožto centrální produkce do konce roku 2017, kdy držitele licence Expedition Robinson, společnost Castaway Television Productions Ltd koupila společnost Banijay Group. Banijay Group tak koupila společně se společností také licenci k výrobě formátu: *"Survivor je jeden z nejsilnějších formátů na světě a Banijay Group má s produkcí dobrodružných formátů dlouholetou zkušenost a dobrou reputaci v oboru. Pro Banijay Group tak koupě licence byla logickou volbou."* (Matt Mather, Survivor Central Production) Stejná společnost vlastní mimo jiné licenci k již zmiňované Pevnosti Boyard. V

roce 2018 tak byla vytvořena nová pobočka společnosti nazvaná Survivor Central Production, která nyní hub spravuje. Personální obsazení celého štábu včetně lokální produkce a dodavatelů (United, PFSI a jiní) zůstalo stejné, pouze byla z procesu vynechána firma Strix Television Ltd. Ta však v hubu i nadále vyrábí své další série pořadu, který se v Nizozemsku těší velké oblibě.

8) Úvaha: Je možné vybudovat produkční hub v České republice?

Při získávání podkladů pro napsání své závěrečné práce, a především při rozhovorech, které jsem za tímto účelem vedl, jsem si opakovaně položil otázku, zda by bylo možné vybudovat fungující produkční hub v České republice. Když se podíváme na některé okolní země, úspěšné produkční huby fungují v Polsku, Maďarsku a Německu. Proč by to tedy nebylo možné i v České republice?

Při detailnějším zkoumání příslušných televizních trhů si lze všimnout, že ve dvou zmíněných zemích, konkrétně je to Polsko a Německo, má jednu ze svých poboček mezinárodní společnost Endemol Shine Group, zabývající se tvorbou a prodejem televizních formátů. Mezi úspěšné formáty patřící pod Endemol Shine Group patří například Big Brother, Wipeout, Tvoje tvář má známý hlas a v poslední době úspěšný pořad The Wall. Je proto logické, že Endemol Shine Group se v zemích ve kterých působí, snaží vybudovat produkční huby, které pak dále nabízí ostatním za účelem generování dalšího zisku. Jsem přesvědčen, že absence působnosti podobné firmy s mezinárodním dosahem na území České republiky je v tomto případě zásadním faktorem. Pokuším se to uvést na následujícím příkladu. V České republice je v poslední době velmi úspěšný pořad Tvoje tvář má známý hlas, který vyrábí TV Nova. Pořad dosahuje mimořádně stabilní sledovanosti a v současné době byly již vyrobené čtyři série. Natáčení probíhalo v průběhu let jak v ateliérech na Barrandově, tak v ateliéru v Jinonicích. Můžeme tak říci, že TV Nova má s natáčením tohoto konkrétního formátu velké zkušenosti a má k dispozici vybudované kulisy a existující know-how. Proč tedy nevybuduje na území České republiky produkční hub, ve kterém by v případě výrobní pauzy, mohli natáčet své verze pořadu ostatní produkce? Odpověď na tuto otázku je prostá - TV Nova není držitelem licence. V takovém případě nemůže nabízet své studio pro ostatní a generovat tím zisk. To by bylo možné pouze v případě, že by CME uzavřela smlouvu s držitelem licence, kterým je právě společnost Endemol Shine Group. Ta by však pravděpodobně na podobnou věc nepřistoupila, protože v momentě, kdy by se tak stalo, přišla by o velkou část svých zisků.

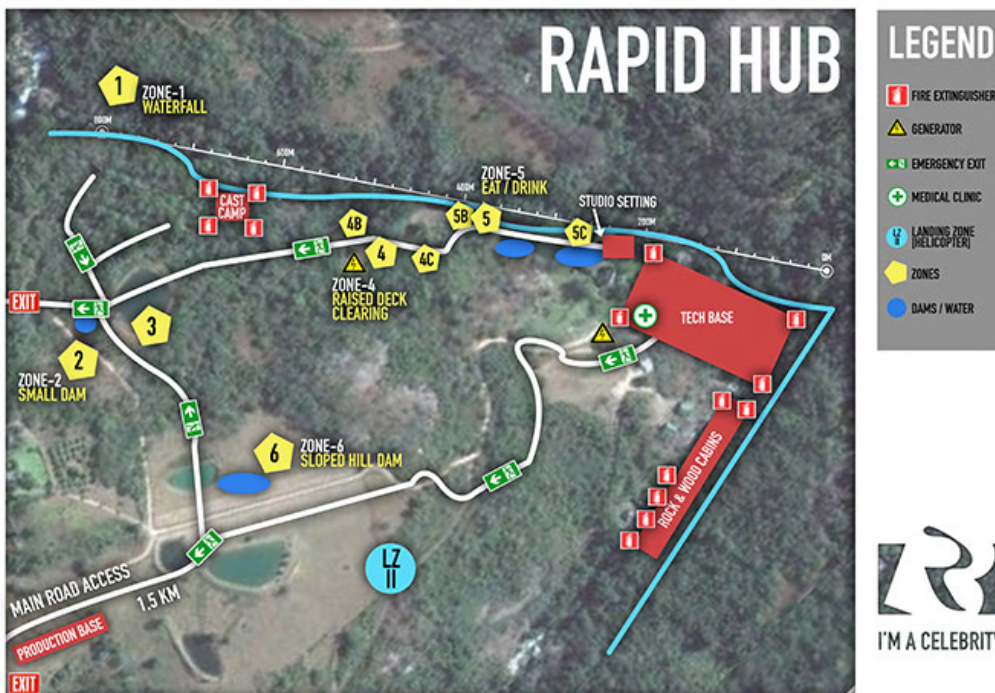
Vzhledem ke geografické poloze, je dle mého názoru představa, že

by byl v České republice vybudován jiný, než studiový typ „back to back“ hubu spíše teoretická. Vše ovšem záleží na konkrétním formátu: *„Česká republika je v rámci Evropy velmi dobře umístěna a konkrétně v Praze i přilehlém okolí jsou nádherné lokace a obecně též velmi dobře vybudované zázemí pro natáčení. Vše tak záleží pouze na konkrétním projektu, správné chvíli a především financích. Ale možnost vybudování hubu zde určitě je!“* (Amir Mor Hason, CME)

9) Závěr

Během psaní této práce jsem si ověřil, že natáčení v různých prostředí mezinárodních produkčních hubů podléhá celé řadě vnitřních pravidel a s určitostí mohu říci, že natáčení v rámci tohoto prostředí sebou nese jak realizační výhody, tak i nevýhody. Dle mého názoru je výroba pořadů v rámci hubu zajímavá především z finančního hlediska. To platí jak pro uživatele hubu, kterému se díky tomu mnohdy naskytují možnosti výroby pořadů, které by jinak nemohl z finančních důvodů realizovat, tak také pro pořadatele hubu, pro kterého se jedná o velmi zajímavý finanční model.

Neexistuje mnoho veřejných zdrojů, kde by bylo možné podívat se komplexně na model fungování mezinárodního produkčního hubu. Jednou z výjimek je mezinárodní hub společnosti ITV Studios Global Entertainment k pořadu, který jsem zmiňoval v přehledu v páté kapitole, *I`m Celebrity Get Me Out Of Here!*. Na webových stránkách <http://www.itvstudios-iac.com> je velmi přehledně popsáno fungování jejich hubu v Jižní Africe.

Zásadní otázkou je pak dle mého názoru možnost vybudování produkčního hubu v České republice. Mám za to, že je to nejen možné, ale díky skvělému výrobnímu prostředí, dostupnosti hned několika ateliérů a především díky aktuální mezeře na trhu do budoucna velmi reálné. Jsem přesvědčen, že udělat průzkum realizace vybudování hubu, by bylo velmi přínosné.

10) Zdroje

MORAN, Albert; MALBON, Justin. Understanding the Global TV Format (Intellect Books Readings in Art and Design Education), Intellect, 2006

ORLEBAR, Jeremy. Kniha o televizi, NAMU, 2012

ČTK. Pevnost Boyard: Památka, kterou zachránila televize. *Novinky.cz* [online] 22. května 2017. dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/438465-pevnost-boyard-pamatka-kterou-zachranila-televize.html>

materiály ALP. *alp.tv* [online] dostupné z <https://alp.tv/production/95/>

KOIŠ, Juraj. Legendární soutěž Chcete být milionářem se vrací, přihlášky jsou ještě otevřeny. *radiotv.cz* [online]. 29. února 2016. dostupné z http://www.radiotv.cz/p_tv/legendarni-soutez-chcete-byt-milionarem-se-vraci-prihlasky-jsou-jeste-otevreny/

oddělení Digital & Research TV Nova s.r.o.

rozhovor s Amir Mor Hason, International Production Supervisor, CME

rozhovor s Matt Mather, COO, Survivor Central Production, Banijay Group

rozhovor s Jana Vondroušová, Development Producer, FTV Prima